

Sygn. akt II A Ka 197/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2019r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący Sędzia Sądu Apelacyjnego Grzegorz Salamon

Sędziowie Sądu Apelacyjnego Ewa Gregajtys (spr.)

Sądu Okręgowego Izabela Szumniak (del.)

Protokolant sekr. sąd. Olaf Artymiuk

przy udziale Prokuratora Leszka Woźniaka i oskarżyciela posiłkowego K. T.

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2019r.

sprawy M. C. urodzonego (...) w R., syna S. i W. z d. B.

oskarżonego z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk i z art. 270 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 31 stycznia 2019r, sygn. akt XII K 258/17

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- uchyla orzeczenia o karze łącznej pozbawienia wolności i warunkowym zawieszeniu jej wykonania zawarte w pkt. IV i V,

- na podstawie art. 439 § 1 pkt 9 kpk uchyla rozstrzygnięcie co do czynu z art. 270 § 1 kk i postępowanie w tej części, na podstawie art. 17 § 1 pkt 9 kpk umarza, obciążając jego kosztami oskarżyciela posiłkowego,

2. wyrok w pozostałej części utrzymuje w mocy,

3. na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk, przy zastosowaniu art. 4 § 1 kk, wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec oskarżonego za czyn z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk warunkowo zawiesza na okres 3 (trzech) lat próby,

4. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata B. O. – Kancelaria Adwokacka w W. kwotę 600 (sześćset) zł podwyższoną o 23% VAT z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w instancji odwoławczej,

5. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe postępowania odwoławczego, w tym kwotę 300 (trzysta) zł z tytułu opłaty za obie instancje.

UZASADNIENIE	
--------------	--

Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 197/19
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:		
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 31 stycznia 2019r. w sprawie XII K 258/17

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	

#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	Zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

<u>2.1.1. Fakty uznane za udowodnione</u>					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
			<i>Nie dotyczy.</i>		
<u>2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione</u>					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
		<i>Nie dotyczy.</i>			

2.2. Ocena dowodów

<u>2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów</u>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

<u>2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</u>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
I. 1	Zarzuty dotyczące rozstrzygnięcia co do czynu z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk: Obraza art. 7 kpk poprzez zastąpienie swobodnej oceny dowodów oceną dowolną w szczególności przy ocenie zeznań świadków, zeznań oskarżonego, częściowo zeznań pokrzywdzonego oraz dokumentów w postaci korespondencji e-mail pomiędzy oskarżonym i pokrzywdzonym i uznaniu, że pokrzywdzony wprowadził w błąd pokrzywdzonego co do kondycji (...) spółki (...) oraz co	# zasadny
I.2		# częściowo zasadny
I.3		# niezasadny
I.4		# zasadny
I.5		# częściowo zasadny
II. 1		# niezasadny
II. 2		# zasadny
II.3		# częściowo zasadny
		# niezasadny
		# zasadny
		# częściowo zasadny

do przeznaczenia przekazywanych środków pieniężnych;	# niezasadny
Obraza art. 167 kpk wynikająca z nieprzeprowadzenia z urzędu dowodu z opinii biegłego z zakresu grafologii na okoliczność autentyczności podpisu pod operatem szacunkowym z 11 grudnia 2011r;	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny # zasadny # częściowo zasadny
Obraza art. 410 kpk w zw. z art. 7 kpk polegająca na nieprzeprowadzeniu zgłoszonego przez obrońcę dowodu z opinii biegłego rewidenta z dnia 7.02.2005r. na okoliczność wartości nieruchomości należącej do spółki (...) SA położonej w gminie O. a w konsekwencji brak oceny tego dokumentu, pominięcie go przy podstawie dowodowej wyroku i nie rozstrzygnięcie w oparciu o całość zgromadzonego materiału;	# niezasadny # zasadny # częściowo zasadny # niezasadny # zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Błąd w ustaleniach faktycznych polegający na ustaleniu, że pokrzywdzony przekazywał oskarżonemu środki pieniężne w celu pokrycia zakupionych akcji zamiast prawidłowego uznania, że pokrzywdzony przekazywał je w celu prowadzenia inwestycji związanych z działalnością spółki (...), w tym w celu sfinansowania biznesplanu;	
Błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że pokrzywdzony nie nabył od oskarżonego akcji spółki (...);	
Zarzuty dotyczące rozstrzygnięcia co do czynu z art. 270 § 1 kk:	
Obraza art. 7 kpk poprzez zastąpienie swobodnej oceny dowodów oceną dowolną, w szczególności co do zeznań J. W. i uznanie, że operat szacunkowy z 11 grudnia 2011r. jest podrobiony mimo, że świadek ten nie	

	<p>wykluczył w sposób jednoznaczny oryginalności złożonych w operacie podpisów;</p> <p>Obraza art. 167 kpk polegająca na nieprzeprowadzeniu z urzędu dowodu z opinii grafologa na okoliczność autentyczności podpisu pod operatem szacunkowym z 11 grudnia 2011r;</p> <p>Błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że oskarżony posługiwał się operatem, podczas gdy z materiału dowodowego wynika, że okoliczność ta nie została jednoznacznie potwierdzona;</p>	
<p>Zwiąże o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Zarzuty I.1 i I.4</p> <p>Okoliczność, że pokrzywdzony przekazał środki pieniężne jako zapłatę za nabycie akcji spółki (...) wynika wprost z jego zeznań, także z zeznań U. S. (k. 136v) i J. C. (k. 132v), którzy podawali, że K. T. oskarżony przedstawiał jako udziałowca spółki, na takie przeznaczenie środków wskazują także dokumenty w postaci umowy przeniesienia praw do akcji z 6.08.2011r. (k. 23), oświadczenie oskarżonego z k. 17 (k. 109 -potwierdził, że dokument ten podpisał), a także email z k. 218;</p> <p>ocena dowodów w tym zakresie w pełni zatem respektuje wskazania art. 7 kpk a poczynione na jej podstawie ustalenia faktyczne są prawidłowe;</p> <p>Zarzut I. 2</p> <p>Sąd przeprowadza z urzędu tylko takie dowody, które są niezbędne</p>		

dla prawidłowego rozstrzygnięcia, gdy w stanie faktycznym i dowodowym sprawie, opiniowanie przez grafologa co do autentyczności podpisu pod operatem z grudnia 2011r. nie tylko nie jest istotne, ale wręcz zbędne.

Świadek J. W. konsekwentnie wskazywał, że operat nieruchomości w K. sporządził w 2005r. na zlecenie komornika, dla potrzeb prowadzonego przez niego postępowania. Wykluczył, by operat datowany na 2011r. został sporządzony przez niego. Uzasadniając swoje stanowisko wskazał chociażby, że od 2006r. nie używa pieczęci, której odcisk znajduje się na tym dokumencie. W takich warunkach, badanie przez biegłego podpisu pod operatem pozostaje bez istotnego znaczenia dla przedmiotu postępowania, bowiem jego wynik nie wpłynie na ustalenia faktyczne.

Zarzut I.3

Dokument, do którego obrońca odwołuje się w zarzucie, Sąd uwzględnił przy rozstrzygnięciu - został zaliczony do materiału dowodowego (k. 195v) i wskazany w uzasadnieniu (str. 4), Sąd nie odniósł się natomiast do jego treści, co nie uprawnia takiego wniosku, jaki wywodzi obrońca.

Dokument z lutego 2005r. (k. 117-120) dotyczy dwóch działek stanowiących własność oskarżonego (działki (...)) a nie spółki. Działki te, wbrew stanowisku obrońcy, nie zostały ujęte w operacie z 2011r. (k. 87). Z map ewidencyjnych z 2011 roku wynika przy tym, że oznaczenie tych działek wówczas nie uległo zmianie, nadal geodezyjnie stanowiły odrębne nieruchomości (k. 108, 110). W konsekwencji chybione i to w stopniu oczywistym

jest stanowisko apelacji, że opinia z lutego 2005r. i operat z 2011r. obrazują wartość tej samej nieruchomości.

Niezależnie od powyższego, uwzględniając okoliczność, że spółka (...) nie prowadziła działalności i z tego tytułu problematyczne było pozyskanie przez nią jakichkolwiek środków na inwestowanie (co oskarżony przyznał w wyjaśnieniach na k. 108), odwoływanie się do opinii obejmującej stan na 2005r. i sporządzonej dla konkretnego, ujętego w niej celu, nie może stanowić skutecznego zarzutu wobec ustaleń Sądu.

Zarzut I.5

W toku postępowania przed Sądem Okręgowym, stanowisko oskarżonego jak i pokrzywdzonego w zakresie skuteczności przeniesienia własności akcji spółki (...) było zgodne, niezależnie od powodów, obaj twierdzili, że pokrzywdzony nie został akcjonariuszem spółki. Potwierdzają to dane z KRS, gdzie wykazywany jest jeden akcjonariusz (k. 37 i nast., k. 39). Obrońca nie dostrzega przy tym, że w umowie z 6.08.2011r. oskarżony nie działa jako organ spółki (...), ale w imieniu innego podmiotu gospodarczego, a nie wykazano, by w przewidzianej prawem formie jego organy statutowe wyraziły zgodę na zbycie majątku spółki.

Zarzuty dotyczące czynu z art. 270 § 1 kk.

Argumentacja przedstawiona wyżej pozostaje aktualna także co do tego czynu.

<p>Niezależnie od powyższego, Sąd Apelacyjny był uprawniony do ograniczenia rozpoznania zarzutów w tym zakresie wobec uchylecia wyroku w tej części i umorzenia postępowania (art. 436 kpk).</p>		
<p>Wniosek</p>		
	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Z przyczyn omówionych wcześniej, materiał dowodowy sprawy stanowił kompletną podstawę do rozstrzygnięcia, także jego ocena nie budzi zastrzeżeń, zmiana wyroku w zakresie czynu z art. 270 § 1 kk nie pozostaje w związku z jakimkolwiek argumentem podniesionym przez obrońcę.</p>		

<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
<p>5.</p>	
	<p>W zakresie czynu z art. 270 § 1 kk w sprawie zaistniała bezwzględna przesłanka odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 9 kpk w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 kpk – brak skargi uprawnionego oskarżyciela.</p>
<p>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności</p>	
<p>Akt oskarżenia w rozpoznawanej sprawie został wniesiony w trybie art. 55 § 1 kpk przez pełnomocnika pokrzywdzonego K. T..</p>	

W przywołanym trybie uprawnienie do wniesienia oskarżenia przysługuje wyłącznie pokrzywdzonemu a zatem osobie, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone przez przestępstwo (art. 49 § 1 kpk). O tym, czyje i jakie dobro prawne w konkretnej sytuacji zostało naruszone lub zagrożone przestępstwem, decydują przepisy prawa materialnego. W orzecznictwie jak i doktrynie ugruntowane jest stanowisko, że dobrem prawnym chronionym przez art. 270 § 1 kk jest dobro ogólne w postaci wiarygodności dokumentów. Jak wskazuje Sąd Najwyższy, bezpośrednim przedmiotem ochrony art. 270 § 1 kk jest interes publiczny a więc dobro ogółu jakim jest powszechne zaufanie do dokumentów jako oryginalnych a przez to wiarygodnych, co stanowi warunek niezakłóconego funkcjonowania obrotu prawnego. Bezpośrednim przedmiotem ochrony art. 270 § 1 kk jest zatem zaufanie do dokumentu jako formalnego sposobu stwierdzenia istnienia prawa, stosunku prawnego lub okoliczności mogącej mieć znaczenie prawne, nie zaś samo prawo, czy stosunek prawny, z którym konkretna osoba wiąże swój własny interes, ten bowiem ulega naruszeniu lub zagrożeniu, ale w sposób pośredni, nieokreślony wprost znamionami art. 270 § 1 kk (tak SN m. in. w postanowieniu z 24 sierpnia 2016r, I KZP 5/16, podobnie w orzecznictwie szeroko przywołanym w uzasadnieniu postanowienia). To powoduje, że w sprawie o czyn z art. 270 § 1 kk tryb subsydiarny jest co do zasady wyłączony.

W konkretnych, indywidualnych okolicznościach, może dojść do sytuacji bezpośredniego naruszenia lub zagrożenia dobra prawnego konkretnej osoby, choć nie zostało ono wymienione jako chronione art. 270 § 1 kk. Sytuacja ta dotyczy zbiegu rzeczywistego lub pomijalnego, w praktyce - najczęściej art. 270 § 1 kk i art. 286 § 1 kk. W rozpoznawanej sprawie, choć Sąd Okręgowy pouczył o możliwości oceny ujętych w zarzutach zachowań oskarżonego jako jednego czynu kwalifikowanego z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zb. z art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk (k. 218v) a tym samym przyjęcia, że działanie ujęte w art. 270 § 1 kk stanowiło także sposób wprowadzenia w błąd, to jednak kwalifikacji takiej w wyroku nie przyjął. W takich warunkach, jak również uwzględniając sam opis czynu z art. 270 § 1 kk, gdzie cel działania oskarżonego pozostaje bez związku z dobrem pokrzywdzonego (posłużenie się operatem w banku przez osobę trzecią w celu uzyskania kredytu), K. T. nie

nabył uprawnienia do skierowania aktu oskarżenia o taki czyn w trybie art. 55 § 1 kpk, bowiem w tym zakresie nie jest pokrzywdzonym w rozumieniu art. 49 § 1 kpk.	
6. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
<i>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</i>	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Zwiąźle o powodach utrzymania w mocy	
<i>5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</i>	
1. 2.	Przedmiot i zakres zmiany
<p>Stwierdzenie bezwzględnej przesłanki odwoławczej co do czynu z art. 270 § 1 kk skutkowało koniecznością zmiany całości wyroku poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uchylenie orzeczenia o karze łącznej pozbawienia wolności i warunkowym zawieszeniu jej wykonania zawarte w pkt. IV i V, - uchylenie, na podstawie art. 439 § 1 pkt 9 kpk, rozstrzygnięcia co do czynu z art. 270 § 1 kk i umorzenie postępowania w tej części na podstawie art. 17 § 1 pkt 9 kpk oraz obciążenie jego kosztami oskarżyciela posiłkowego, <p>Wyrok w pozostałej części Sąd utrzymał w mocy, a na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk, przy zastosowaniu art. 4 § 1 kk, wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec oskarżonego za czyn z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk warunkowo zawiesił na okres 3 (trzech) lat próby, co stanowiło konsekwencję wcześniejszego uchylenia orzeczenia wydanego na tej podstawie.</p>	
Zwiąźle o powodach zmiany	

Omówiono w pkt. 5.	
--------------------	--

<u>5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</u>		
<u>5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</u>		
1.1.		# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
<u>5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</u>		
<u>5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku</u>		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	

6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
<p>4.</p> <p>5.</p>	<p>zasądzono wynagrodzenie na rzecz obrońcy z urzędu oskarżonego na podstawie art. 618 § 1 pkt 11 kpk, w wysokości określonej w § 2 ust 1, § 4 ust. 3 i § 17 ust. 1 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3.10.2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2019.18 jt.)</p> <p>zasądzono od oskarżonego koszty sądowe za postępowanie odwoławcze, w tym - wobec zmiany wyroku - ustalono nową opłatę za obie instancje – art. 626 § 1 kpk w zw. z art. 634 kpk w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 2 i art. 10 ust. 1 ustawy z 23 czerwca 1973r. o opłatach w sprawach karnych</p>

7. PODPIS
SSA Grzegorz Salamon
SSA Ewa Gregajtys SSO (del.) Izabela Szumniak

1.3. Granice zaskarżenia		
Kolejny numer załącznika	1.	
Podmiot wnoszący apelację	obrońca	
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	pkt I i III	
<u>1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia</u>		

# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
<u>1.3.2. Podniesione zarzuty</u>			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach		

	<i>faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia</i>	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana